

Plant dit træ og plej det

plant
et
træ

Indhold

Træets egenskaber	3
Plantning og opbinding	4
Vandmængde pr. træ/busk.....	5
Lugning og øvrig pasning.....	6
Bekæmpelse af skadegørere	7
Rådyr.....	8
Harer.....	9
Mosegris	10
Beskæring.....	11
Oversvømmelse	12

Træets egenskaber

Træer har mange egenskaber. Her er et par eksempler på de muligheder, man kan overveje inden anskaffelsen.

- 🌳 Frugtbærende træer
- 🌳 Læ- og skygetræer
- 🌳 Farver (årstider)
- 🌳 Blomstring
- 🌳 Biodiversitet
- 🌳 Hurtigt voksende
- 🌳 Langsomt voksende
- 🌳 Nåletræ
- 🌳 Løvtræ

Plantning og opbinding

Inden plantehullet graves, er det en god idé at stille træet oven på jorden, for at sikre sig, at det er den rette placering. Markér plantestedet ved at hakke med spaden omkring rodklumpen.

Græstørv skal fjernes helt - det skal ikke genbruges her.

Grav et plantehul dobbelt så bredt som træets rodklump og lige så dybt som rodklumpen er høj. Løsn jorden i hullets bund og bland evt. småsten i. Jorden skal være god porøs muldjord, som er nem at grave i. Hvis jorden er hård eller dårlig, skal den forbedres eller helt udskiftes. Tril træet ned i plantehullet.

Placer træet midt i hullet og sørg for, at toppen af rodklumpen er i niveau eller lidt over terrænhøjden.

Fyld den gode jord omkring jordklumpen og træd godt til.

Af det overskydende jord udformes en lille jordvold omkring plantestedet, som bruges til at holde på vandingsvandet. Hvis plantestedet er vindudsat eller hvis træet har en let rodklump, kan det være nødvendigt at støtte træet.

Bank 2 eller 3 pæle i jorden uden for rodklumpen og ca. 75 cm ned så de står fast. Bank dem i en smule væk fra stammen. Den ene ende af selen vikles omkring stammen og bankes i pæl med pap-søm eller lignende.

Stram til så selen bliver stram og plantepæl kommer ind i lod. Bank derefter selen fast på pælen.

Vandmængde pr. træ / busk

I første vækstsæson fra den 15. april til den 15. oktober vandes én gang om ugen. I samme periode året efter vandes hver anden uge. Hvis der tredje år efter plantningen kommer tørke, skal der også vandes den sæson.

Stedsegrønne planter vandes én gang om måneden den førstkommande vinter efter plantningen.

Træ angivet i stammeomkreds målt i 1 metres højde.

Busk angivet efter højde:

Træ 12-16 cm / busk 1½-2½ m: 20-25 liter pr. vanding

Træ 16-20 cm / busk 2½-3½ m: 30-35 liter pr. vanding

Træ 20-30 cm / busk 3½-4½ m: 40-45 liter pr. vanding

Træ 30-40 cm: 50-60 liter pr. vanding

Træ 40-50 cm: 60-70 liter pr. vanding

Træ 50-60 cm: 70-80 liter pr. vanding

Træ 60-70 cm: 80-90 liter pr. vanding

Træ 70-80 cm: 90-100 liter pr. vanding

Udover at rødder har brug for vand, så har rødder også brug for ilt. Derfor er det vigtigt, at luftporer i jorden ikke er vandmættede hele tiden, hvilket betyder at jorden skal tørre ud mellem vandingerne.

Ovenstående anvisning er derfor generel og skal justeres efter nedbør. Desuden har plantestedets placering i forhold til sol/skygge, vind/læ, sandjord/lerjord også betydning for interval og vandmængde. Brug evt. en regnmåler som hjælp eller grav i jorden for at fornemme fugtigheden.

Lugning og øvrig pasning

De første 3 år efter plantningen holdes det ny-gravede område omkring plantestedet fri for ukrudt og især græs.

Hvis der ved plantningen blev opsat opbindingspæle, skal de fjernes, når planten står fast, senest 3 år efter plantning.

Det samme er gældende ved wirebardun opbinding. Juster opbindingen løbende, så de sidder stramt dog uden at skade stammen.

Bekæmpelse af skadegørere

For at mindske angreb af skadedyr, er det en god idé ikke at lade træet stå alene i haven kun omgivet af græsplæne.

De nyttedyr (mariehøns, gulddøjer, svirrefluer m.v.) som spiser skadedyrene (lus, larver m.v.) lever i højt græs, stauder, buske m.v., hvor de kan gemme sig. Så sørg for at etablere levesteder til nyttedyrene rundt omkring i haven.

Det gælder om at byde nyttedyrene (også fuglene) indenfor, så haven kan komme i en biotopisk balance.

Larver i æbletræ

Lus

Hvis dette ikke er muligt, kan skadedyrene generes med en vandstråle, en kost eller fjernes med håndkraft. Man kan også udsætte nyttedyr og sprøjte med insektsæbe m.v. Der findes en masse hjemmesider med gode råd til bekæmpelse.

Beskyt også planten mod rådyr og gnavere - og destruer visne blade, hvis der har været bladsvamp.

Rådyr

Net:

De problemer, som rådyr ofte forårsager i haven, er primært, at de æder planter og gnaver i barken på mindre træer. Man kan vikle et net rundt om stammen på træer, for at beskytte dem mod både rådyr og gnavere.

Du kan også bruge hønsenet eller fiberdug til at pakke planterne ind i.

Hegn:

Den absolut bedste måde at holde rådyr ude, er at sætte hegn op. Da hjorte kan hoppe højt, skal hegnet være ca. 180 cm højt.

En anden mulighed er at sætte hegn rundt om bestemte planter, som du gerne vil beskytte. Hvis du bruger et net som hegn, skal du huske, at nettets masker ikke må være større end 1 cm, da fugle ellers kan blive fanget i nettet.

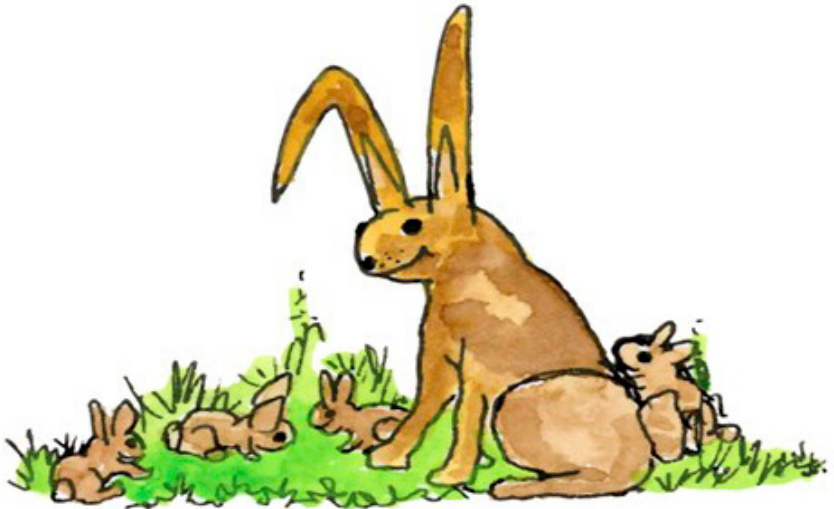
Harer

Om vinteren, når jorden fryser til og dækkes af sne, kan det være svært for harerne at finde føde.

De er nat-aktive og derfor opdager vi det tit først, når det er for sent og skaden er sket.

Man kan købe "fejspiraler" til at beskytte træerne med eller man kan indhegne et helt område.

Harer er særligt glade for frugttræer og hvis de gnaver barken af hele vejen rundt om træet, vil træet gå ud.

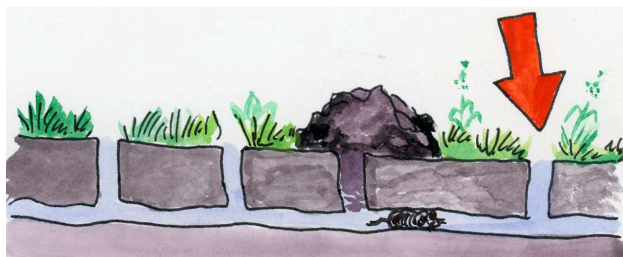

Mosegrise

Mosegrise er vegetarer og spiser træernes rødder. Det får træerne til at gå ud eller svækker dem. De graver gange i jorden og efterlader bunker af jord på overfladen (ikke så store som muldvarpens). Deres stisystemer strækker sig vidt.

Det kan være svært at bekæmpe mosegrisene, men en hund eller en kat kan være til hjælp.

Mosegris gange

Mosegris

Muldvarp

Mosegris jordbunker

Beskæring

Det nyplantede træ bør ikke beskæres de første 3 år efter omplantningen. Det er vigtigt, at planten koncentrerer sig om at udvikle rødder og ikke beskæringssår. Døde kviste er en undtagelse.

Efterfølgende beskæres i sensommeren, hvis nødvendigt.

En god regel er kun at klippe, ikke save. Hvis du saver, kan beskæringssåret blive for voldsomt.

Oversvømmelse

Hvis der er opstået oversvømmelse, er det vigtigt at få drænet vandet væk. Rødder ånder og har brug for ilt og for at komme af med CO₂ via luftvejene i jorden.

Hvis luftvejene er vandmættet i længere perioder, kan træet risikere at drukne.

Man kan også genplante træet og plante det højere end terrænhøjden. Fyld muldjord omkring jordklumpen og hævet derved terrænhøjden.

Denne vejledning er lavet i
samarbejde med Mimi Hvass
- næstformand i Plant et Træ
og indehaver af SITAS planteskole.

plant
et
træ

Træplantning - Børn - Læring i Danmark siden 1988

Plant-et-trae.dk